สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาข้อกฎหมายในการรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่เป็นรูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ
คำสำคัญ	การรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่เป็นรูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ
นักศึกษา	นางสาวศิวพร เลิศมงคล
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ร้อยโท ดร.ธนพจน เอกโยคยะ
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะวิชา	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2553

บทคัดย่อ

ตามที่ประเทศไทยได้มีการออกพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 เพื่อปรับปรุงแก้ไขสาระสำคัญรวมทั้งหลักการในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าหลายประการ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก(WTO) โดยต้องออกกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เกี่ยวกับการค้า (ข้อตกลง TRIPS) โดยได้มีการแก้ไขคำนิยามของคำว่า "เครื่องหมาย" ในมาตรา 4 โดยได้ให้ความคุ้มครองแก่ "รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ"ในฐานะเครื่องหมายการค้าและได้มีการตัดข้อจำกัดที่ไม่ให้เครื่องหมายการค้ากินความถึง "แบบผลิตภัณฑ์ตามกฎหมายสิทธิบัตร" ออกไป ซึ่งย่อมหมายความว่า รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุไม่ว่าจะมีคุณสมบัติตามกฎหมายสิทธิบัตรเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ ก็ย่อมสามารถได้รับความคุ้มครองในฐานะเครื่องหมายการค้าได้ หากมีลักษณะตรงตามที่กฎหมายเครื่องหมายการค้ากำหนด

อย่างไรก็ดี ตามมาตรา 7 วรรค 2 (1)-(6) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าฉบับปัจจุบันนั้น ล้วนแต่เป็นการกล่าวถึงลักษณะบ่งเฉพาะในตัวเองของสิ่งที่เป็นเครื่องหมายตามปกตินิยม โดยมิได้กล่าวถึงลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายรูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการยากในการพิจารณาลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้าดังกล่าวที่สามารถรับจดทะเบียนได้ ทั้งนี้นายทะเบียนต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาโดยพิจารณาจากระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะเป็น

รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ ซึ่งระเบียบดังกล่าวยังขาดความเหมาะสมและความชัดเจน ทำให้การตีความของนายทะเบียนแต่ละคนมีความเห็นแตกต่างกัน โดยหากมีการยื่นคำขอจดทะเบียนแก่รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุที่มีลักษณะที่แสดงถึงหน้าที่การใช้งาน กฎหมายเครื่องหมายการค้าจะให้ได้รับความคุ้มครองหรือไม่ ซึ่งข้อจำกัดในเรื่องดังกล่าวกฎหมายเครื่องหมายการค้ายังมิได้มีการบัญญัติไว้

จากการศึกษากฎหมายเครื่องหมายการค้าในนานาประเทศ ต่างมีแนวทางที่ชัดเจนในการคุ้มครองแก่รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุทั้งในเรื่องลักษณะบ่งเฉพาะในตัวเองและลักษณะบ่งเฉพาะโดยการใช้ของเครื่องหมายที่มีลักษณะเป็นรูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ โดยผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการนำหลักเกณฑ์การดังกล่าว มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเครื่องหมายการค้าของประเทศไทยเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและมีความเป็นมาตรฐานเดียวกันในการพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายดังกล่าวของนายทะเบียนและการวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าต่อไป